

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/20/2023
Identifikačné číslo spisu:	6715204217
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6715204217.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore: žalobcu SLOVENSKÁ REPUBLIKA - LESY Slovenskej republiky, š. p. Banská Bystrica, Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, zastúpeného: JUDr. Irena Sopková, s. r. o., Dvořákovo nábrežie 7529/4E, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: Z. P., nar. XX. S. XXXX. trvale bytom X. J. V. XXX, XXX XX V. G., zastúpeného Ondrejka & Partners, s. r. o. advokátska kancelária, J. Kozáčka 5, 960 01 Zvolen, o určenie vlastníckeho práva, vedeného na Okresnom súde Zvolen sp.zn. 6C/130/2015, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.septembra 2022, č.k.13Co/23/2020-592, takto

rozhodol:

Z r u š u je rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.septembra 2022, č.k.13Co/23/2020-592 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom zmenil v poradí druhý zamietajúci rozsudok Okresného súdu Zvolen zo dňa 2. decembra 2019, č.k. 6C/130/2015-387, (ďalej len „súd prvej inštancie“) tak, že výlučným vlastníkom v podiele 1/1, parcely registra „E“, evidovanej na mape určeného operátu č. XXXX/XXX o výmere 212 922 m² - lesné pozemky, zapísanej na LV č. XXXX, katastrálne územie X., obec X., okres Detva je Slovenská republika. Súčasne uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

2. Žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 07. apríla 2015 domáhal určenia vlastníckeho práva podľa § 80 písm. c) OSP v spojení s § 126 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) k uvedenému pozemku. Tvrdil, že má naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva súdom, pretože bez tohto určenia je výkon jeho vlastníckych práv spochybnený, pretože v súčasnej dobe vlastníkom, zapísaným na liste vlastníctva LV č. XXXX k.ú. X.Y. žalovaný, ktorý vlastnícke právo nemohol zákonne nadobudnúť, pretože toto nadobudol od nevlastníka. Žalobu odôvodnil tým, že parcela č. XXXX/AXX les bola o výmere 37 katastrálnych jutár pôvodne zapísaná v pozemnoknižnej vložke č.

XXXX pre kat. úz. S. ako vlastníctvo K. S. v jednej polovici M. S. S., V. N. v jednej polovici; a to titulom kúpy ČD 1217/1933 zo dňa 03. 02. 1933. Predmetnou zmluvou, ktorá bola uzavretá dňa 22. 06. 1973 medzi K. S. a jeho manželkou S., V. H., došlo k predaju danej nehnuteľnosti (PK vložka č. 2047 parc. č. XXXXa/XX o výmere 37 kj) Československému štátu za účelom plnenia úloh v štátnej vodohospodárskej dôležitej oblasti, povodie rieky Ipľa. Kúpna cena vo výške 139.046 Kčs bola podľa tvrdenia žalobcu predávajúcim vyplatená, ktorú skutočnosť preukazoval listinným dôkazom - platobným poukazom č. pôd. XX/XXXX zo dňa 29. 06. 1973. V katastrálnom území prebehla ROEP, pričom v tomto konaní neboli rešpektované právoplatné listiny, ktoré svedčili o zmene vlastníctva pôvodných vlastníkov v prospech Slovenskej republiky. K zápisu vlastníctva na dedičov po nebohom K. S.F. ako aj jeho manželke preto došlo k nesprávnym postupom orgánu, ktorý vykonával ROEP. Tak sa stalo, že vlastníctvo nadobudli v dedičskom konaní dedičia po pôvodných vlastníkoch, aj keď v skutočnosti toto vlastníctvo k predmetnej parcele v čase dedičského konania už K. S.F. a jeho manželke vychádzajúc z hore uvedených skutočností nepatrilo. Následne dedičia po K. S., ktorí v skutočnosti vlastníctvo nadobudnúť po svojich predkoch nemohli, pretože už predmetnú parcelu nevlastnili, odpredali žalovanému, a to Kúpnu zmluvou zo dňa 12. 12. 2012 V 1185/12-11/ 2013. Podľa LV č. XXXX parcely registra „E“ evidované na mape určeného operátu išlo o dedičov po nebohom K. S. a spol., a to M. V., D. N., S. H.F., S. H., F. N. a titulom nadobudnutia vlastníctva bolo Osvedčenie o dedičstve 15D 2035/04, Dnot 508/04 zo dňa 12.1.2005 a rozhodnutie ROEP OPÚ Zvolen č. 2114/2006. V súčasnej dobe sa predmetná parcela nachádza v právnej aj faktickej moci iného vlastníka, ktorý nie je skutočným vlastníkom a žalobca nemôže vykonávať svoje vlastnícke práva, pretože zápis vo verejnej listine, a to na liste vlastníctva svedčí inému subjektu, ktorý v skutočnosti vlastníkom nie je.

3. Odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie zamietol žalobu okrem iného vychádzajúc z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS/549/2015 zo dňa 16. 03. 2016 a z nálezu Ústavného súdu ČR sp. zn. III ÚS/247/14 zo dňa 28.01. 2016 (kde ústavný súd uviedol, že nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytnutá široká ochrana, pretože v opačnom prípade, by si nikto nemohol byť istý svojím vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s princípom právneho štátu). Mal za to, že žalovaný bol pri uzatváraní kúpnej zmluvy zo dňa 12. decembra 2012 dobromyseľný, a preto aj keď došlo ku kolízii - stretu dvoch ústavných princípov, a to princípu ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa nehnuteľnosti, ktorý bol pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti dobromyseľný, s princípom ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka s prihliadnutím na zásadu nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet (nikto nemôže previesť na iného viac práv ako sám má) dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno - nepreukázal, že mu patrí vlastnícke právo k predmetu sporu. Ďalej argumentáciu žalovaného, týkajúcu sa neplatnosti Kúpnej zmluvy zo dňa 22. júna 1973 vyhodnotil súd prvej inštancie ako opodstatnenú, keď uviedol, že S. S., V. H. nemohla uzatvoriť predmetnú kúpnu zmluvu zo dňa 22. 06. 1973 lege artis, pretože ona ako nevesta nebohého poručiteľa (svokra) nespadala do okruhu dedičov.

4. Odvolací súd vec prejednal na pojednávaní konanom na dňa 09. marca 2022. Zistil, že strany sporu majú vedomosť o rozhodnutí veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 VObd/2/2020 zo dňa 27. apríla 2021, ktoré oproti nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS/549/2015 zo dňa 16. 03. 2016, z ktorého súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal. V uvedenej súvislosti právny zástupca žalovaného navrhol, aby súd na posúdenie požiadavky zvýšenej ochrany žalovaného ako dobromyseľného nadobúdateľa spornej nehnuteľnosti aplikoval ustanovenie § 486 Občianskeho zákonníka, na ktoré ako na jednu z piatich výnimiek prelomenia zásady nemo plus iuris poukázal Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení rozhodnutia veľkého senátu sp. zn. 1 VObd/2/2020 zo dňa 27. apríla 2021. Právny zástupca žalovaného tvrdil, že ide o prípad nadobudnutia nehnuteľnosti od neprávneho dediča tak ako to upravuje § 486 Občianskeho zákonníka.

5. Žalobca naproti tomu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/2264/2009, kde NS ČR uviedol, že „neprávnym dedičom je osoba, ktorá podľa rozhodnutia o dedičstve nadobudla majetok poručiteľa, hoci ho nemala nadobudnúť buď vôbec, alebo v takom rozsahu ako ho nadobudla". Z uvedeného podľa žalobcu vyplývalo, že išlo o veci, ktoré poručiteľ ku dňu smrti vlastnil; teda nie o veci, ktoré v jeho vlastníctve neboli. V opačnom prípade by nešlo o nadobudnutie vecí

poručiť, ktoré boli po jeho smrti prikázané neoprávnenému dedičovi, ale išlo by o veci tretej osoby. Takúto ochranu osobe, ktorá nadobudla vlastnícke právo k veciam nepatriacim poručiťovi a napriek tomu boli tieto veci prejednané v dedičskom konaní, Občiansky zákonník neposkytuje.

6. Žalovaný ďalej v reakcii na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že pokiaľ ide o možné použitie ust. §37 a ust. §39 Občianskeho zákonníka vo vzťahu ku Kúpnej zmluve zo dňa 22. 06. 1973, tak uvádza, že Kúpna zmluva zo dňa 22. 06. 1973 bola uzavretá v rozpore so zákonom, pretože bola uzavretá v rozpore s v tom čase platným Občianskym zákonníkom, konkrétne v rozpore s ust. § 490, § 127 v spojení s § 130, § 136, § 137 ods. 1 a 2, § 143 Občianskeho zákonníka. Štát nemohol kupovať prevádzané nehnuteľnosti, pretože ich kupoval od nevlastníka - S. S.. V ďalšom žalovaný zopakoval argumenty neplatnosti Kúpnej zmluvy zo dňa 22. 06. 1973, tak ako ich prezentoval už v priebehu konania.

7. Odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ ide o dôvod zamietnutia žaloby spočívajúci v ochrane dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti (v tomto prípade žalovaného), tak je potrebné poukázať na to, že judikatúra sa v otázke prelomenia zásady nemo plus iuris prešla vývojom, a preto nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo dňa 16. 03. 2016, z ktorého súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobe žalobcu vychádzal, nemožno považovať za určujúci z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žalobou požadovaného určenia vlastníckeho práva žalobcu k pozemku špecifikovanému v petite žaloby. V uvedenej súvislosti poukázal odvolací súd na právny záver vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 VOdbdo/2/2020 zo dňa 27. apríla 2021, kde NS SR uviedol, že dobrá viera nadobúdateľa nehnuteľnosti v správnosť zapísaného údajov v katastri nehnuteľností o jej (predchádzajúcom vlastníkovi) nepostačuje pre záver súdu o tom, že mohol nadobudnúť vlastnícke právo a pre poskytnutie ochrany tomuto právu, ak sa preukáže, že táto v katastri nehnuteľností ako vlastníka nehnuteľnosti zapísaná osoba v skutočnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti nebola. Zároveň najvyšší súd uviedol, že nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka právna úprava umožňuje len v zákonom ustanovených prípadoch, predstavujúcich výnimku zo zásady, že vlastnícke právo možno nadobudnúť len od vlastníka, a len v týchto prípadoch zákon uprednostňuje ochranu dobromyseľného nadobúdateľa vecí a umožňuje prelomenie zásady nemo plus iuris. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 510/2016 zo dňa 19. 01. 2021, kde ústavný súd uviedol, že : „materiálna publicita údajov katastra nehnuteľností je vyvrátiteľná a podmienená tým, či sa v konkrétnom prípade nepreukáže nesúlad údajov katastra so skutočným stavom. S touto okolnosťou musí byť opatrný nadobúdateľ uzrozumený, preto iba viera nadobúdateľa v správnosť údajov v katastri nestačí na prelomenie zásady nemo plus iuris. De lega lata vychádza náš právny poriadok z predpokladu, že ak zákon neustanoví inak, nikto nemôže previesť na iného vlastnícke právo, ktorým sám nemôže disponovať“.

8. Odvolací súd ďalej konštatoval, že Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1 VOdbdo/2/2020 z 27. apríla 2021, uviedol ako výnimku zo zásady nemo plus iuris ust. § 486 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: „kto dobromyseľne niečo nadobudol od nepravého dediča, ktorému bolo dedičstvo potvrdené, je chránený tak, ako keby to bol nadobudol od oprávneného dediča. V uvedenej súvislosti poukázal odvolací súd na to, že z ustálenej judikatúry a z odbornej spisby (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 26/2011, Lazár, J. a kol.: Občianske právo hmotné, 1. IURA EDITION, 2010) vyplýva výklad pojmu „nepravý dedič“ tak, že nepravým dedičom je osoba, ktorá podľa rozhodnutia o dedičstve nadobudla majetok poručiť, hoci podľa dedičského práva ho nemala nadobudnúť buď vôbec alebo v takom rozsahu v akom ho nadobudla. Nepravým dedičom je teda ten, komu nesvedčilo subjektívne dedičské právo a kto dedičstvo nadobudol na základe rozhodnutia súdu vydaného v konaní o dedičstve, čo nie je tento prípad, pretože sestrám M. V.F., D. N., S. H., S. H. a F. N. subjektívne dedičské právo svedčilo, ale pozemok parcela č. XXXXa/XX les o výmere 37 katastrálnych jutár, PKV č. XXXX , k. ú. X. nemal byť predmetom dedičstva, vzhľadom k tomu, že ho poručiť v čase smrti už nevlastnil, keďže ho Kúpnou zmluvou zo dňa 22. júna 1973 previedol na Československý štát. Odvolací súd uzavrel, že Kúpnou zmluvou zo dňa 22. 06. 1973 nepovažuje za neplatný právny úkon.

9. V nadväznosti na uvedené odvolací súd konštatoval, že s tvrdeným dôvodom neplatnosti Kúpnej zmluvy zo dňa 22. júna 1973, že kúpna zmluva nenadobudla účinnosť, pretože absentoval súhlas Okresného národného výboru vo forme samostatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní sa

odvolací súd už vysporiadal v zrušujúcom uznesení č. k. 13Co/472/2016 zo dňa 29. marca 2019, kde zároveň uložil súdu prvej inštancie, že sa má v rámci ďalšieho konania vysporiadať aj s ďalšími (vyššie uvedenými) žalovaným tvrdenými dôvodmi neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy. Medzi zásadné žalovaným tvrdené dôvody neplatnosti Kúpnej zmluvy zo dňa 22. júna 1973 patrila skutočnosť, že Kúpna zmluva nebola registrovaná štátnym notárstvom, s čím sa súd prvej inštancie, napriek pokynu uvedenému v zrušujúcom uznesení v ďalšom konaní nezaoberal. Odvolací súd považoval za potrebné zaujať k uvedenému právny názor, keďže žalovaný na všetkých dôvodoch neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy v priebehu celého konania, t. j. aj konania pred odvolacím súdom trval. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 432/2014 zo dňa 29. júla 2014, kde ústavný súd uviedol, že „v súlade so zmyslom a účelom aplikovaných právnych noriem (§ 134 ods. 2, § 490 ods. 2 Občianskeho zákonníka v rozhodnom období 1964-1983), zvýrazneným poukazom na odbornú literatúru a rozhodovaciu prax (Zborník IV., Praha, 1986, s. 354) dospel odvolací k záveru, podľa ktorého pre nadobudnutie vlastníckeho práva štátom do socialistického spoločenského vlastníctva v rozhodnom čase nebola potrebná registrácia štátnym notárstvom. Tento záver považuje aj ústavný súd za zodpovedajúci zmyslu a účelu právnej úpravy v rozhodnom čase. Ide pritom o záver celkom jednoznačný a v praxi ustálený.“

10. Absencia registrácie Kúpnej zmluvy zo dňa 22. júna 1973 štátnym notárstvom teda nezakladá dôvod jej neplatnosti, rovnako ako dôvod jej neplatnosti nezakladajú ani ďalšie žalovaným tvrdené dôvody, pretože ak je aj S. S., rodená H. uvedená v Kúpnej zmluve ako predávajúca, tak podstatné je to, že v kúpnej zmluve je uvedený zároveň odkaz na rozhodnutie D 749/72 - D 666/72, ktoré vydalo Štátne notárstvo v Lučenci dňa 14. augusta 1972 v dedičskej veci po poručiťoch K. S. a S. S., rodenej N., rodičov K. S. ako jedného z predávajúcich, z ktorého je zrejmé, že K. S. nadobudol predmetné nehnuteľnosti v dedičskom konaní po svojich právnych predchodcoch.

11. Skutočnosť, že by kúpna zmluva nebola podpísaná K. S., resp. že kúpnu zmluvu podpísala za neho S. S. - jeho manželka, nebola v konaní žiadnym spôsobom preukázaná. Zostala len v polohe tvrdenia žalovaného bez označenia dôkazov.

12. Rovnako sa odvolací súd nestotožnil ani s tvrdením žalovaného o neplatnosti Kúpnej zmluvy zo dňa 22. 06. 12973 z dôvodu jej neurčitosti.

13. Z obsahu odôvodnenia v poradí druhého odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd prvej inštancie zamietol žalobu v konečnom dôsledku aj z toho dôvodu, že dospel k záveru, že žalovaný nadobudol spornú nehnuteľnosť vydržaním, pričom vo vzťahu k zákonu vyžadovanej podmienke vydržania uvedenej v ust. § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorou je nepretržitá držba veci po dobu desať rokov pokiaľ ide o nehnuteľnosť uviedol, že do tejto doby je potrebné v danom prípade započítať aj dobu, po ktorú mali vec v držbe právni predchodcovia žalovaného (§ 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Vychádzajúc z Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 15D 2035/04, Dnot 508/04, vydaného Štátnym notárstvom v Lučenci v dedičskom konaní po poručiťovi K. S., manželovi S. S., rodenej H. dospel odvolací súd k záveru, že odvolacia argumentácia žalobcu, že žalovaný nemohol nadobudnúť spornú nehnuteľnosť vydržaním, pretože neboli splnené zákonom vyžadované predpoklady vydržania je opodstatnená, a to z toho dôvodu, že účastníčkou uvedeného dedičského konania bola aj S. S., rodená H. (manželka poručiťľa), ktorá ako osoba priamo zúčastnená pri uzatváraní Kúpnej zmluvy zo dňa 22. 06. 1973 mala v čase konania predmetného dedičského konania vedomosť o tom, že sporná nehnuteľnosť, bola predmetom Kúpnej zmluvy zo dňa 22. 06. 1973 a už nemôže tvoriť predmet dedičstva. Preto nebola splnená podmienka dobromyseľnosti vo vzťahu k právnym predchodcom žalovaného, ktorých doba držby mala byť v zmysle ust. § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka podľa súdu prvej inštancie započítaná do doby nepretržitej držby žalovaného, ktorá je v zmysle ust. § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka desaťročná.

14. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný v zastúpení advokátom včas dovolanie. S napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu nesúhlasil. Považuje ho za nesprávne a nespravodlivé a je toho názoru, že sú naplnené dovolacie dôvody: 1/ v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd, 2/ v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP súd nesprávnym procesným postupom mu ako strane znemožnil strane, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, 3/ v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1, písm. a) CSP sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a 4/v zmysle § 421, ods.1,písm.b) CSP rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v

rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

15. Žalovaný namietal, že v odvolacom konaní vo veci konal a rozhodoval nesprávne obsadený súd, teda došlo k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu. Odvolanie žalobcu voči rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 6C/130/2015-387 zo dňa 02.12.2019 ako aj odvolanie voči II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 5C/130/2015-387 zo dňa 02.12.2019 bolo dňa 31.03.2020 pridelené elektronickou podateľňou dovolacieho súdu senátu 13Co (potvrdenie zo dňa 31.03.2022, čl. spisu 455), teda v súlade s rozvrhom práce dovolacieho súdu na rok 2020 sp. zn. 1SprR/102/2019 v znení jeho dodatku č. 1 zo dňa 16.12.2019 bola vec pridelená 1. trojčlennému senátu v zložení JUDr. Ama Odalošová, Mgr. Katarína Katková, a JUDr. Danica Kočičková (sudca spravodajca). Títo sudcovia konali a rozhodovali aj na pojednávaní dovolacieho súdu nariadeného na termín 09.marca 2022.

16. Žalovaný tvrdil, že pri prijímaní dodatku č. 5 k rozvrhu práce na rok 2022 ani dodatku č. 8 k rozvrhu práce na rok 2022 (ktoré obidva vo vzťahu k tomuto konaniu znamenali zmenu obsadenia členov senátu) nebol naplnený žiaden z dôvodov predpokladaných § 51 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže nedošlo k náhodnému výberu sudcov pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce. Vec mala byť rozhodnutá v zložení JUDr. Anna Odalošová, Mgr. Katarína Katková a JUDr. Danica Kočičková. Bol prekvapený, keď sa zúčastnil verejného vyhlásenia rozhodnutia na odvolacom súde dňa 29.09.2022, že vec idú rozhodnúť sudcovia v inom zložení senátu pričom na túto skutočnosť prostredníctvom zástupcu na pojednávaní poukázal.

17. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP žalovaný videl aj v tom, že žalobcu v odvolacom konaní zastupovala resp. zastupuje obchodná spoločnosť JUDr. Irena SOPKOVÁ, s.r.o. v mene ktorej koná advokát a konateľ Z.. F. N.. Odvolanie žalobcu zo dňa 13.1.2020, ale nebolo autorizované advokátom, ale len fyzickou osobou Irena Sopková (nie teda advokátom a v mene spoločnosti JUDr. Irena SOPKOVÁ, s.r.o.) a to dňa 14.1.2020 o 8:15:26 hod. Dovolací súd sa s touto námietkou vysporiadal v bode 5. napadnutého rozhodnutia tak, že podľa výpisu z obchodného registra je Z.. F. N. konateľkou spoločnosti JUDr. Irena Sopková, s.r.o. a preto skutočnosť, že odvolanie je podpísané za uvedenú spoločnosť (v mene uvedenej spoločnosti) F. N., nepovažoval dovolací súd za vadu odvolania. S týmto názorom dovolacieho súdu nesúhlasí, keďže dovolací súd neodôvodnil na základe akej skutočnosti dospel k tomu, že Irena Sopková (ktorá podpísala odvolanie) konala za uvedenú spoločnosť (resp. v jej mene) a nekonala vo vlastnom mene; keďže dokument bol podpísaný fyzickou osobou a nie mandátnym certifikátom právnickej osoby.

18. Žalovaný ďalej namietal, že pred uzavretím Kúpnej zmluvy zo dňa 12.12.2012 medzi ním ako kupujúcim a predávajúcimi V., N., H., H., N.) mal k dispozícii listiny (ktoré sa nachádzajú v súdnom spise) a to, Osvedčenie o dedičstve (ČI. 219 súdneho spisu) zo dňa 12.01.2005, sp. zn. 15D/2035/04. Dnot 508/04, s doložkou právoplatnosti (právoplatné dňa 27.1.2005) vydané Z.. S. Z. notárom, ktorým dedičia (M. V., D. N., S. H., S. H. F. N.) nadobudli nehnuteľnosť, ktorá je predmetom súdneho sporu; List vlastníctva č. XXXX (k.ú. X.) - vlastníci sú M. V., D. N., S. H., S. H. F. N., Zmluvu o nájme lesného pozemku zo dňa 2.9.2010 uzavretou medzi prenajímateľom M. V.H. a nájomcom Lesmi Slovenskej republiky a to na dobu do 31.12.2012. Obdobné zmluvy boli uzavreté aj s D. N., S. H. S. H., F. N.. Je teda nepochybné, že sa nespoliehal len na údaje z katastra nehnuteľností. Nevie, čo som mal viac urobiť, ako sa presvedčiť či zistiť, že by som predmetný pozemok kupoval od nevlastníka.

19. Ďalej namietal, že dovolací súd v bode 25. napadnutého konštatoval, že na rozdiel od súdu prvej inštancie nepovažuje Kúpnu zmluvu zo dňa 22.06.1973 za neplatný právny úkon. Zaujal postoj len k tomu, že S. S. bola jednou z predávajúcich uvedených v Kúpnej zmluve zo dňa 22.06.1973, napriek tomu, že ňou byť nemala keďže nemohla zdediť podľa zákona majetok po svojich svokrovcach. Dovolací súd sa okrem účinnosti zmluvy vo vzťahu k udeleniu/neudeleniu súhlasu zo strany okresného národného výboru, registrácie zmluvy notárstvom, nevyrovnal s tým, či mohla S. S. disponovať nehnuteľnosťou.

20. Kúpna zmluva zo dňa 22.06.1973 je v rozpore so zákonom, pretože bola uzavretá v rozpore s vtedy platným Občianskym zákonníkom ako súkromnoprávnou normou, najmä s § 490, s § 127 v spojení s § 130, § 136, § 137 ods. 1 a 2, § 143 Občianskeho zákonníka), a to z dôvodu, že štát nemohol nadobudnúť predmetné nehnuteľnosti do svojho vlastníctva, pretože ich kupoval aj od nevlastníka. Dovolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí (uznesenie zo dňa 29.03.2019, č.k. 13Co/472/2016-198) uložil súdu prvej inštancie, zaoberať sa tým, či mohla S. S. [nevesta) previesť vlastnícke právo k

predmetným nehnuteľnostiam. Z vykonaného dokazovania súdom vyplynulo, že S. S. (nevesta) nemohla previesť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že podstatné je, že v Kúpnej zmluve zo dňa 22.06.1973 je odkaz na rozhodnutie D 749/72 - D 666/72, ktoré vydalo Štátne notárstvo v Lučenci dňa 14.08.1972 v dedičskej veci po poručiťoch K. S. a S. S., V. N., rodičoch K. S. ako jedného z predávajúcich a z ktorého je zrejmé, že K. S. nadobudol predmetné nehnuteľnosti v dedičskom konaní po svojich právnych predchodcoch. Odvolací súd sa ale nevysporiadal s tým, že Kúpnu zmluvu zo dňa 22.06.1973 uzavrela aj S. S. (nevesta), hoci nepochybne nemohla previesť vlastnícke právo, ktoré nikdy nemala. Znovu poukazujem na to, že sám odvolací s v zrušujúcom uznesení č. k. 13Co/472/20169 zo dňa 29.03.2019 uložil súdu prvej inštancie vysporiadať sa s tým, či S. S.. rod. H.Á. mohla disponovať s predmetom zmluvy.

21. Ďalej namietal, že z Kúpnej zmluvy zo dňa 22.06.1973 nevyplýva, že by manželia S. predmetnú zmluvu podpísali dobrovoľne, slobodne a za dohodnutú kúpnu cenu a nevyplýva to ani zo žiadneho dokumentu v súdnom spise. Kúpna zmluva zo dňa 22.06.1973 je v rozpore so zákonom, pretože kúpna cena bola v Kúpnej zmluve zo dňa 22.06.1973 stanovená nesprávne jednak na základe vyhlášky č. 47/1969 Zb. a jednak v nej absentovala náhrada za lesný pozemok, čo som aj v konaní preukázal znaleckým posudkom č. 8/2009. S týmito argumentami sa odvolací súd nevyrovnal.

22. Žalobca v konaní nepreukázal (hoci mu to uložil odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí uznesenie zo dňa 29.03.2019, č.k. 13Co/472/2016-198/), že na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 22.06.1973 vyplatil odpredávateľom (predávajúcim) kúpnu cenu a túto skutočnosť, vyplatenie kúpnej ceny nevie žalobca preukázať, uviedla vo svojej výpovedi aj žalobcom navrhovaná zamestnankyňa - svedkyňa X.. K tejto skutočnosti odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nezaujal žiaden názor). Odvolací neuviedol (hoci to sám uložil súdu prvej inštancie vo svojom zrušujúcom rozhodnutí) či i má za to, že kúpna cena bola vyplatená alebo nie a aký záver vo vzťahu k jeho námietkam ku Kúpnej zmluve zo dňa 22.06.1973. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie. Vo vzťahu k zaplateniu - nezaplateniu kúpnej ceny nevykonával odvolací súd žiadne nové dokazovanie a teda je nutné vychádzať zo skutkového stavu ako ho zistil súd prvej inštancie, teda, že kúpna cena nebola zaplatená.

23. Predmet kúpy vyplývajúci z Kúpnej zmluvy zo dňa 22.06.1973 mal byť (ako to vyplýva aj z jej obsahu „za účelom plnenia úloh v štátne dôležitej oblasti v povodí rieky Ipľa“ z predloženej kúpnej zmluvy) vykúpený na osobitné určenie a to na plnenie úloh v dôležitej oblasti v povodí rieky Ipľa /teda na vodohospodársku výstavbu/. V prípade, ak by nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, štát mohol pristúpiť k vyvlastneniu. Účel „predaja“ ale nebol nikdy dodržaný, pretože už o 3 mesiace po uzavretí zmluvy Okresný národný výbor v Lučenci dňa 5.9.1973 svojim rozhodnutím (nachádza sa v súdnom spise ako príloha žaloby), pozemky tvoriace predmet kúpy podľa kúpnej zmluvy odňal poľnohospodárskej výrobe a dal súhlas na zmenu kultúry na les, hoci to lesné pozemky už boli aj predtým. O žiadnej úlohe v štátne vodohospodársky dôležitej oblasti už nebolo ani reči a to ani v budúcnosti. Vyplýva to aj z lesohospodárskych plánov (nachádzajú sa v súdnom spise), kde sa už v tom čase konštatuje, že ide o už 80 rokov. Žalobca mal kupovať predmetné pozemky na účely vodohospodárskej výstavby (čo sa nikdy nestalo), no táto skutočnosť znamenala aj možnosť vyvlastnenia predmetných pozemkov. Štát uzavrel Kúpnu zmluvu zo dňa 22.06.1973 na účely vodohospodárskej výstavby, no už o tri mesiace zmenil charakter pozemkov na les (hoci lesmi už boli aj predtým - svedčia o tom lesohospodárske plány, ktoré hovoria o tom, že lesné porasty mali už v roku 1973 vek 80 a aj 30 rokov a vyplýva to aj zo znaleckého posudku č. 8/2009).

24. Je nutné poukázať aj na výpoveď svedkyne navrhutej žalobcom, jeho zamestnankyne p. X., ktorá na pojednávaní dňa 02.12.2019 na otázku právneho zástupcu uviedla, že žalobca až do roku 2013 nevedel, že je vlastníkom predmetných pozemkov a že moje vlastnícke právo začal žalobca spochybňovať až v roku 2013, keď dostal „echo“ (poznámka: zvukový záznam z pojednávania zo dňa 02.12.2019). S touto skutočnosťou sa odvolací súd vôbec nevysporiadal.

25. Odvolací súd v bode 28. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uvádza, že súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu v konečnom dôsledku aj z toho dôvodu, že dospel k záveru, že žalovaný nadobudol spornú nehnuteľnosť vydržaním, pričom vo vzťahu k zákonom vyžadovanej podmienke vydržania uvedenej v ust. § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorou je nepretržitá držba vecí po dobu desať rokov pokiaľ ide o nehnuteľnosť uviedol, že do tejto doby je potrebné v danom prípade započítať aj dobu, po ktorú mali vec v držbe právni predchodcovia žalovaného (§ 134 ods. 3 Občianskeho

zákonníka); žiadne bližšie skutkové či právne okolnosti súvisiace so záverom, že žalovaný nadobudol spornú nehnuteľnosť vydržaním, súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku neuviedol. Vychádzajúc z Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 15D 2035/04, Dnot 508/04, vydaného Štátnym notárstvom v Lučenci v dedičskom konaní po poručiteľovi K. S., manželovi S. S., rodenej H. dospel odvolací súd k záveru, že odvolacia argumentácia žalobcu, že žalovaný nemohol nadobudnúť spornú nehnuteľnosť vydržaním, pretože neboli splnené zákonom vyžadované predpoklady vydržania je opodstatnená a to z toho dôvodu, že účastníčkou uvedeného dedičského konania bola aj S. S.Š., rodená H. (manželka poručiteľa), ktorá ako osoba priamo zúčastnená pri uzatváraní Kúpnej zmluvy zo dňa 22. 06. 1973 musela mať v čase konania predmetného dedičského konania vedomosť o tom, že sporná nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom Kúpnej zmluvy zo dňa 22. 06. 1973 už nemôže tvoriť predmet dedičstva, a preto nebola splnená podmienka dobromyseľnosti vo vzťahu k právnym predchodcom žalovaného, ktorých doba držby mala byť v zmysle ust. § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka podľa súdu prvej inštancie započítaná do doby nepretržitej držby žalovaného, ktorá je v zmysle ust. § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka desaťročná.

Žalovaný ďalej namietal, že o prekvapivé rozhodnutie ide vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že oproti týmto iným odlišným právnym záverom odvolacieho súdu nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné. Výzva odvolacieho súdu podľa § 382 CSP je potrebná vždy, keď odvolací súd dôjde k záveru, že nárok treba posúdiť podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie alebo sice podľa toho istého právneho predpisu ako posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia za súčasného splnenia podmienky, že je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce (uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/1/2018z 21. 03. 2018). Odvolací súd mal vo veci nariadiť pojednávanie. Pokiaľ odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaným ďalších dôkazov. Ak odvolací súd pri svojom rozhodovaní považoval určitý dôkaz a kľúčový pri svojej argumentácii k odvolacím námietkam žalovaného, účastníci konania mali právo na to, aby sa mohli k týmto dôkazom vykonaným v odvolacom konaní vyjadriť. Právo vyjadriť sa ku vykonaným dôkazom je súčasťou základného práva na súdnu ochranu vyplývajúcu z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Pokiaľ odvolací súd nemienil vychádzať len zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie mal pojednávanie nariadiť a dôkazy vykonať sám. Odvolací súd nepostupoval v súlade s týmito ustanoveniami, dôkaz nevykonával, ktorý nasledovne argumentoval a tak týmto postupom účastníkom konania možnosť k takému dôkazu sa vyjadriť, v dôsledku čoho procesné pochybil tým, že odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (v zmysle ešte § 213 ods. 4 OSP) (uznesenie NS SR sp. zn. 2Obdo/33/2017 z 30. 06. 2018). Absencia vyporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom rozhodnutia, ktorého intenzita sama o sebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 314/2018 zo dňa 13.11.2018).

Žalobca vo vyjadrení zo dňa 19. júla 2023 v zastúpení advokátkou k dovolaniu žalovaného navrhoval, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol. Uviedol, že napadnutý rozsudok Krajského súdu Banskej Bystrici je zákonný a spravodlivý.

Žalobca uviedol, že správne postupoval KS Banská Bystrica pri svojom rozhodovaní, ak prijímal dodatok č. 5 k rozvrhu práce na rok 2022 a dodatok č. 8 k rozvrhu práce na rok 2022. Z týchto listín je zrejmé, že jediným dôvodom pre takýto postup bola efektivita práce a je toho názoru, že senát KS Banská Bystrica, ktorý vo veci rozhodoval, bol správne obsadený a nestranný. Poukázal na to, že ak k rozvrhu práce boli prijaté dodatky schválené sudcovskou radou KS Banskej Bystrici a podľa týchto dodatkov rozhodovali sudcovia vo veci ustanovení, námietky dovolateľa nemožno akceptovať.

Ďalej uviedol, že v prílohe zasiela finálne overenie KEP, ako aj doručenkú odosielateľa z ktorých dokumentov je zrejmé, že odvolanie bolo zaslané pod JUDr. Irena Sopková, s.r.o., IČO: 48301728 - svedčí o tom údaj uvedený - pod odosielateľom a prijímateľom. (IČO: 48301728 - čo je identifikačné číslo spoločnosti a ICO prijímateľa: 00165832 čo je identifikačné číslo súdu. Odvolanie bolo zaslané certifikovaným advokátskym preukazom vybaveným mandátnym kvalifikovaným certifikátom, o čom v prílohe zasielam dokument, kde je uvedené: Dokument Lesy_Farkaš_odvolanieI.asice(2).asice.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaný dovolanie podal v stanovenej lehote (§

427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné, a preto podľa § 449 ods.1 CSP napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a podľa § 450 vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

Podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolací súd z obsahu spisu, zistil že žalobca svoj nárok odvodzuje od kúpnej zmluvy zo dňa 22. júna 1973, v ktorej ako predávajúci sú označení K. S.M. (nar. XX.X.XXXX) a manž. S. V. H. (nar. XX.XX.XXXX), obyvatelia X. - Chocholná Č..O.. XX, dľa uznesenia ŠN D749/72 a D 666/72 a kupujúcim ČSL: štátom - ONV v Lučenci. V zmluve sa uvádza, že dľa pozemnoknižnej zápisnice čí. 2047, parc. čí. XXXX/a/XX les vo výmere 37Kj vedený dľa B2/a,b/ na meno S. K. a manž. S. - podľa pozostalostného konania ŠN D749/72 a 666/72 na menách odpredávateľov v celosti.

Žalovaný v dovolaní, okrem iného namietal, že Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí (uznesenie zo dňa 29.03.2019, č.k. 13Co/472/2016-198) uložil súdu prvej inštancie, zaoberať sa tým, či mohla S. S.F. (nevesta) previesť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Z vykonaného dokazovania súdom vyplynulo, že S. S. (nevesta) nemohla previesť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že podstatné je, že v Kúpnej zmluve zo dňa 22.06.1973 je odkaz na rozhodnutie D 749/72 - D 666/72, ktoré vydalo Štátne notárstvo v Lučenci dňa 14.08.1972 v dedičskej veci po poručiťoch K. S. a S. S., rodenej N., rodičoch K. S. ako jedného z predávajúcich a z ktorého je zrejmé, že K. S. nadobudol predmetné nehnuteľnosti v dedičskom konaní po svojich právnych predchodcoch. Odvolací súd sa ale nevysporiadal s tým, že Kúpnu zmluvu zo dňa 22.06.1973 uzavrela aj S. S. (nevesta), hoci nepochybné nemohla previesť vlastnícke právo, ktoré nikdy nemala. Poukazoval na to, že sám odvolací súd v zrušujúcom uznesení č.k. 13Co/472/20169 zo dňa 29.03.2019 uložil súdu prvej inštancie vysporiadať sa s tým, či S. S.. rod. H. mohla disponovať s predmetom zmluvy.

Dovolací súd z pripojených spisov Štátneho notárstva D 749/72 a D 66/72 zistil, že pod sp.zn. D 749/72 je evidovaná vec po poručiťovi Z.Ú. X. nar. XX.X.XXXX, zomretom X.X.XXXX zamestnaním dôchodca cestár a pod sp. zn. D 666/72 je evidovaná vec po poručiťovi Z. E.H., nar. X.XX.XXXX, ktorý zomrel XX.XX.XXXX. Ide o dedičské veci, ktoré nesúvisia s predmetom prevodu.

Odvolací súd v bode 27. odôvodnenia napadnutého rozsudku zo dňa 29.septembra 2022, č.k.13Co/23/2020-592 uviedol : „ Absencia registrácie Kúpnej zmluvy zo dňa 22. 06. 1973 štátnym notárstvom teda nezakladá dôvod jej neplatnosti, rovnako ako dôvod jej neplatnosti nezakladajú ani ďalšie žalovaným tvrdené dôvody, pretože ak je aj S. S., rodená H. uvedená v Kúpnej zmluve ako predávajúca, tak podstatné je to, že je v nej uvedený zároveň odkaz na rozhodnutie D 749/72 - D 666/72, ktoré vydalo Štátne notárstvo v Lučenci dňa 14. 08. 1972 v dedičskej veci po poručiťoch K. S. a S. S., rodenej N., rodičoch K. S. ako jedného z predávajúcich a z ktorého je zrejmé, že K. S. nadobudol predmetné nehnuteľnosti v dedičskom konaní po svojich právnych predchodcoch“.

Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu je tejto časti dôvodné a vyhodnotenie odvolacieho súdu v bode 27 je v rozpore s pripojenými spismi bývalého Štátneho notárstva vo Zvolene. Podľa obsahu spisu dokazovanie oboznámením pripojených spisov nebolo vykonané. Uvedená skutočnosť spôsobuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420, písm. f) CSP. Išlo po podstatnú vadu konania, pri zistení ktorej dovolací súd už ďalšie dovolacie dôvody nepreskúmal.

Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Pokiaľ žalovaný tvrdil že o napadnutom rozhodnutí rozhodoval nesprávne obsadený súd v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 420, písm. e) CSP tým, že pri prijímaní dodatku č. 5 k rozvrhu práce na rok 2022 ani dodatku č. 8 k rozvrhu práce na rok 2022 (ktoré obidva vo vzťahu k tomuto konaniu znamenali zmenu obsadenia členov senátu) nebol naplnený žiaden z dôvodov predpokladaných § 51 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dovolací súd poukazuje na to, že ak zmena senátu bola vykonaná rozvrhom práce opatrením predsedu súdu, tak civilný súd nemá právom preskúmať zákonnosť dôvodov, ktoré viedli predsedu súdu k prijatiu zmeny rozvrhu práce, keďže ide o akt riadenia predsedu súdu (§ 50 ods.1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

Pokiaľ žalovaný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP žalovaný tvrdil v tom, že žalobcu v odvolacom konaní zastupovala resp. zastupuje obchodná spoločnosť JUDr. Irena SOPKOVÁ, s.r.o. v mene ktorej koná advokát a konateľ Z.. F. N.. Odvolanie žalobcu zo dňa 13.1.2020, nebolo podľa žalovaného autorizované advokátom, ale len fyzickou osobou Irena Sopková (nie teda advokátom a v mene spoločnosti JUDr. Irena SOPKOVÁ, s.r.o.) a to dňa 14.1.2020 o 8:15:26 hod. Dovolací súd sa stotožňuje s tým, že , že odvolací súd sa s touto námietkou vyrovnal správne. Podľa výpisu z obchodného registra je Z.. F. N. konateľkou spoločnosti JUDr. Irena Sopková, s.r.o. a preto skutočnosť, že odvolanie je podpísané za uvedenú spoločnosť (v mene uvedenej spoločnosti) F. N., správne nepovažoval odvolací súd za vadu odvolania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.